

TAMPERE.
FINLAND

2022–2025

PALVELU- SUUNNITELMA

*Yhdyskuntalautakunta ja
kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta*

TAMPERE

Sisällys

Johdanto	1
Lautakunnan palvelusuunnitelman valmisteluprosessi	2
Lautakuntien tehtävät.....	2
Palvelusuunnitelman strateginen perusta	3
Tampereen strategia: Tekemisen kaupunki.....	3
Pormestariohjelma	3
Lautakunnan toimintaa ohjaavat keskeiset erillisohjelmat ja -suunnitelmat.....	4
Painopisteet ja toimenpidekokonaisuudet	5
Strategian painopisteet ja lautakunnan toimenpidekokonaisuudet.....	7
Lautakunnan painopisteet ja toimenpidekokonaisuudet.....	15
Lautakunnan tavoitteisiin ja toimenpidekokonaisuuksien toteuttamiseen liittyvät strategiset riskit ja epävarmuudet.....	19
Hankintalinjaukset	20
Liitteet	23

JOHDANTO

Lautakunnan palvelusuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää (kuva), jolla tuetaan ja ohjataan toiminnan strategian mukaista suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.

Palvelusuunnitelma laaditaan valtuustokaudelle 2022–2025. Se tarkentaa ja toimeenpanee Tampereen strategiaa, strategiaa täydentäviä ohjelmia ja suunnitelmia sekä strategian laadinnan pohjana olevaa pormestariohjelmaa. Palvelusuunnitelmaan kootaan lautakunnan alaista toimintaa ohjaavat strategian painopisteet linjauksineen ja tavoitteineen, lautakunnan palveluiden ja toiminnan kehittämistä koskevat painopisteet ja tavoitteet sekä niitä toteuttavat toimenpidekokonaisuudet. Lisäksi palvelusuunnitelma sisältää muut mahdolliset linjaukset lautakunnan alaisen toiminnan johtamiseksi. Palvelusuunnitelmissa esitetään myös strategian ja toimenpidekokonaisuuksien toteuttamiseen liittyvät riskit ja epävarmuudet sekä pitkän aikavälin hankintalinjaukset.

Palvelusuunnitelmasta raportoidaan lautakunnalle vuosittain. Ensimmäinen raportointi tapahtuu keväällä 2023. Palvelusuunnitelman päivitystarpeet arvioidaan vuosittain osana toiminnan ja talouden prosessia.

LAUTAKUNNAN PALVELUSUUNNITELMAN VALMISTELUPROSESSI

Palvelusuunnitelmaa on valmisteltu loppuvuodesta 2021 alkaen Tampereen uuden Tekemisen kaupunki -strategian sekä Anna-Kaisa Ikkosen pormestariohjelman pohjalta. Kaupungin yhteinen palvelusuunnitelmien valmistelun aloitustilaisuus järjestettiin 29.9.2021. Palvelualueiden ja konsernihallinnon valmistelutyön tueksi järjestettiin lisäksi marraskuun 2021 aikana webinaarisarja palvelusuunnitelmien tärkeimmistä teemoista. Kaupungin johtoryhmä käsitteli palvelusuunnitelmien valmistelun etenemistä 21.12.2021 ja kaupunginhallitus 17.1.2022.

Palvelusuunnitelman valmisteluun osallistui laaja joukko kaupunkiympäristön palvelualueen työntekijöitä. Lisäksi suunnitelman sisältöjä sovitettiin yhteen muiden palvelualueiden kanssa. Palvelusuunnitelmaa käsiteltiin 9. joulukuuta lautakuntien yhteisessä palvelusuunnitelmaseminaarissa, jossa työstettiin palvelusuunnitelman painopisteitä ja toimenpidekokonaisuuksia. Lautakunnat käsittelevät palvelusuunnitelmaluonnosta kokouksissaan myös joukkoliikennelautakunnan osalta 26.1.2022 ja yhdyskuntalautakunnan osalta 1.2.2022. Lautakuntien on määrä hyväksyä palvelusuunnitelma kokouksissaan 15. ja 16. helmikuuta.

LAUTAKUNTIEN TEHTÄVÄT

Yhdyskuntalautakunnan tehtävänä on järjestää kaupunkirakenteen kehittämistä kokonaisuutena, kaupunkisuunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa koskevat palvelut sekä viranomaispalvelut. Lautakunta vastaa kestävän kaupunkikehityksen ja ympäristöpolitiikan linjausten ja sitoumusten koordinaatiosta, toimeenpanosta, projektoinnista ja seurannasta. Lautakunnalle kuuluu liikenteen hallinta paitsi ympäristö- ja rakennusjaostolle sekä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle kuuluvat tehtävät. Lisäksi lautakunnalle kuuluu tulvariskien hallinta sekä yleisen vesi- ja viemärilaitoksen toiminta-alueesta määrääminen. Lautakunta toimii lainsäädännön mukaisena viranomaisena edellä mainituissa asioissa.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii Tampereen, Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupunkien sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kuntien yhteisenä seudullisena joukkoliikenteen viranomaisena Tampereen kaupunginvaltuuston ja -hallituksen alaisuudessa. Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan tehtävänä on järjestää joukkoliikenne Tampereen kaupunkiseudulla yhteistoimintana kaupunkiseudun kuntien kanssa. Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä sekä kehittää ja koordinoita seudullista joukkoliikennettä niin, että palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

PALVELUSUUNNITELMAN STRATEGINEN PERUSTA

Tampereen strategia: Tekemisen kaupunki

Tampereen strategia on ylin kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja ja se luo pohjan kaupungin strategiselle johtamiselle ja kehittämiselle. Strategiassa on määritelty kaupungille visio, joka määrittelee, millainen Tampere on vuonna 2030, kun strategia on toteutunut. Strategiassa määritellään myös strategiset painopisteet sekä valtuustokauden tavoitteet ja mittarit, jotka kertovat, miten strategiaa toteutetaan ja miten strategian toteutumista seurataan. Lisäksi strategiassa määritellään linjaukset asiakaskokemuksen kehittämiseksi sekä läpileikkaavat linjaukset, valtuustokauden tavoitteet ja mittarit kaupungin uudistumiskyvystä.

[Tampereen strategia 2030 \(pdf\)](#)

Pormestariohjelma

Tampereen strategia Tekemisen kaupunki on valmisteltu Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelman pohjalta. Palvelusuunnitelmat ja vuosisuunnitelmat ovat keskeisiä asiakirjoja, joiden avulla varmistetaan pormestariohjelman toimeenpano valtuustokauden aikana.

[Pormestari Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelma \(pdf\)](#)

Lautakunnan toimintaa ohjaavat keskeiset erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Yhdyskuntalautakunnan ja joukkoliikennelautakunnan alaista toimintaa koskee lisäksi yli 20 erillisohjelmaa tai suunnitelmaa. Osa asiakirjoista on luonteeltaan strategisia, toimintaa ohjaavia ja linjaavia ja osa toteutuksen ohjelmointiin keskittyviä toimenpideohjelmiä. Erillisohjelmat pohjautuvat strategian ja pormestariohjelman linjauksiin ja ne hyväksytään hallintosäännössä määriteltyjen toimivaltarajausten mukaisesti kaupunginvaltuustossa, -hallituksessa tai asianomaisessa lautakunnassa. Lisäksi yhdyskuntalautakunnan ja joukkoliikennelautakunnan toimintaan vaikuttavat strategiset kehitysohjelmat, jotka hyväksytään kaupunginhallituksessa. Osa erillisohjelmista päivitetään vuosittain (mm. PALM ja asemakaavoitusohjelma), osa valtuustokausittain tai tarvittaessa. Valtuustokauden 2022–2025 aikana toimielinten hyväksyttäväksi tulee Luonnon monimuotoisuusohjelma LUMO, Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma, Pyöräliikenteen kehittämisohjelma, Liikenneturvallisuusohjelma, Kiertotaloussuunnitelma, Ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma sekä Viherkattolinjaus. Asunto- ja maapolitiikan linjaukset, Luonnonsuojeluohjelma sekä Arkkitehtuuriohjelma päivitetään. Lisäksi maankäytön strategista ja poliittista johtamista selkeytetään yleiskaavatyön yhteydessä luomalla kaupungille maankäyttöpolitiikka.

Erillisohjelmien hyväksymisen yhteydessä tehdyt, lautakuntien alaista toimintaa ohjaavat linjaukset on huomioitu palvelusuunnitelman valmistelussa. Erillisohjelmat ovat myös keskeisessä roolissa strategian, pormestariohjelman ja palvelusuunnitelman toteutuksessa. Palvelusuunnitelman painopisteiden ja toimenpidekokonaisuuksien yhteydessä on mainittu ohjelmat, jotka sisältävät painopistettä koskevia linjauksia ja joiden kautta toimenpidekokonaisuuksien toteutus osin tapahtuu. Erillisohjelmien keskeiset toimenpiteet nostetaan vuosittain vuosisuunnitelmaan. Tampereen kaupungin sisäisten erillisohjelmien lisäksi toiminnassa huomioidaan kaupunkiseudun kuntien yhteiset ohjelmat ja suunnitelmat (esim. MAL-sopimus ja rakennesuunnitelma), joita ei ole kuvattu alla olevassa taulukossa 1.

Taulukko 1.

Erillisohjelmat ja -suunnitelma
STRATEGISET, TOIMINTAA OHJAAVAT JA LINJAAVAT ERILLISOHJELMAT
Strategiset yleiskaavat: kantakaupunki, keskusta (KV)
PALM-suunnitelma (KH, valmistelu talousyksikön alaisuudessa)
Asunto- ja maapolitiikan linjaukset (KV, valmistelu AKILA:n alaisuudessa)
Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma SUMP (KH)
Luonnon monimuotoisuusohjelma LUMO (KV, valmistelussa, hyväksyminen 2022)
Kestävä Tampere 2030 kohti hiilineutraalia kaupunkia linjaukset (KV)
Arkkitehtuuriohjelma (valmistelussa, hyväksyminen 2022)
Elinkeinopolitiikan linjaukset (KH, valmistelu ELOSA:n alaisuudessa)
Luonnonsuojeluohjelma (KV)
TOIMENPIDEOHJELMAT JA LINJAUKSET

Yleiskaavoitusohjelma (KV)
Asemakaavoitusohjelma (KH)
Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartta (KH)
Pyöräliikenteen kehittämisohjelma (KH, valmistelussa, hyväksyminen 2022)
Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma (KH, valmistelussa, hyväksyminen 2022)
Liikenneturvallisuusohjelma (YLA, suunnittelussa, hyväksyminen 2023)
Kaupunkipuulinjaus (YLA)
Viherkattolinjaus (YLA/KH, suunnittelussa, hyväksyminen 2023)
Hulevesiohjelma (YLA)
Viherpalveluohjelmat: leikkipaikat, avoimet viheralueet (YLA)
Meluntorjunnan toimintasuunnitelma (YLA)
Raitiotien jatkosuunnitelmat (KH)
KEHITYSOHJELMAT: Hiilineutraaleja tekoja, Viiden tähden keskusta, Hiedanranta, Data driven city for citizens, luovien alojen kehitysohjelma (KH)

KV: Kaupunginvaltuusto, KH: kaupunginhallitus, AKILA: Asunto- ja kiinteistölautakunta, ELOSA: Elinvoima- ja osaamislautakunta, YLA: Yhdyskuntalautakunta

PAINOPISTEET JA TOIMENPIDEKOKONAISUUDET

Tampereen strategia Tekemisen kaupunki jakautuu neljään painopisteeseen, jotka ovat: yhdenvertaiset yksilöt, tekevät yhteisöt, hiilineutraaleja tekoja ja tulevaisuuden edelläkävijyyttä. Painopisteitä konkretisoidaan niille asetetuille toimenpidekokonaisuuksilla. Toimenpidekokonaisuudet kuvaavat niitä keskeisiä temaattisia kokonaisuuksia, joissa lautakunnan alaista toimintaa tulee uudistaa, muuttaa tai painottaa, jotta strategian painopisteet ja niille asetetut tavoitteet (valtuustokauden tavoitteet) on mahdollista saavuttaa. Strategian painopisteiden lisäksi lautakunta asettaa oman toimintansa ja palveluiden kehittämistä ohjaavat painopisteet. Myös näille painopisteille on asetettu toimenpidekokonaisuudet. Toimenpidekokonaisuudet ohjaavat vuosisuunnitelmien vuosittaisten toimenpiteiden määrittelyä.

Seuraavalla sivulla olevassa kuvassa esitetään painopisteet ja näiden toimenpidekokonaisuudet.

Strategian painopisteet ja lautakunnan toimenpidekokonaisuudet

Strategian painopiste: Yhdenvertaiset yksilöt

Tavoite vuoteen 2030: *Tampere on paras paikka kasvaa, kehittyä ja ikääntyä. Tampereella jokainen voi olla oma itsensä ja toteuttaa unelmiaan.*

Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit on kuvattu strategiassa.

Kaupungin viihtyisyys, turvallisuus ja aktiivinen elämäntapa	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	<p>Kaavoitetaan kaupungin viihtyisyyttä, turvallisuutta ja aktiivista elämäntapaa edistäviä kohteita ja kehitetään arjen lähi- ja virkistysalueiden laatua ja saavutettavuutta. Tehdään ratkaisut yleisten alueiden siisteyden ja kunnossapidon laadun parantamisesta. Edistetään liikkumismahdollisuuksien tasa- puolisuutta ja liikenneköyhyyden vähentämistä sekä liikenneturvallisuutta. Parannetaan joukkoliikenteen turvallisuutta sekä maksamisen ja sähköisten palvelujen saavutettavuutta. Edistetään oikeudenmukaista ja reilua siirtymää ilmastokestävään yhteiskuntaan.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Asemakaavoitusohjelma• Viherpalveluohjelmat• Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma• Pyöräliikenteen kehittämisohjelma• Liikenneturvallisuusohjelma• Arkkitehtuuriohjelma• Viherkattolinjaus• Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma• Meluntorjunnan toimintasuunnitelma
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulko- puolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none">• Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä• Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja kunnossapito -palveluryhmä• Joukkoliikenne (Nysse)• ILY <p>Ulkoista rahoitusta (mm. Traficom:n avustukset) hyödynnetään kävelyn ja pyöräilyn sekä liikenneturvallisuuden kehittämistä koskeissa toimenpiteissä.</p>
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	<p>Strategian turvallisuutta koskevat mittarit</p> <p>Asukkaiden tyytyväisyys kunnossapitoon</p> <p>Keskeisten toimenpiteiden toteutuminen</p> <ul style="list-style-type: none">• Liikenneturvallisuusohjelman laadinta• Arkkitehtuuriohjelman laadinta• Viherkattolinjauksen laadinta• Kaupungin viihtyisyyttä, turvallisuutta ja aktiivista elämäntapaa edistäviä kohteita asemakaavoja Hakametsän Sport Campus, lidesjärven puisto, Hämeenpuisto, Peltolammin hyvinvointikeskus, Eteläpuisto, Viinikanlahti, Hiedanranta.

Asuminen Tampereella

<p>Toimenpidekokonaisuuden kuvaus</p>	<p>Maankäytön kokonaisprosessilla edistetään MAL-sopimuksen sekä asunto- ja maapolitiikan linjauksia perheasuntojen mahdollistamiseksi, kohtuuhintaisen asuntotuotannon lisäämiseksi sekä pientalotonttien kaavoittamiseksi. Mahdollistetaan rakennuskannan tiivistyminen matalan kynnyksen tonttijaoilla ja tonttien lohkomisella.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asemakaavoitusohjelma • Asunto- ja maapolitiikan linjaukset
<p>Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä • (Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -yksikkö)
<p>Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pientaloalueiden asemakaavoja Ojalaan ja Nurmi-Sorilaan 2022–2026 • Monimuotoisen asuntorakentamisen asemakaavoja Viinikanlahden, Hiedanrannan ja Ruotulan alueille 2022–2026 • Asumisen monimuotoisuuden tavoitteiden ja toimintatapojen määrittely 2022–2023 • Infran toteuttaminen voimassa olevien ja vireillä olevien pientalokaavojen alueilla (mm. Västringinmäki)

Tasaisesti jakautuva alueellinen hyvinvointi

<p>Toimenpidekokonaisuuden kuvaus</p>	<p>Tasataan alueiden välisiä hyvinvointieroja asuinalueiden kehittämisen ja täydennysrakentamisen keinoin. Joukkoliikennepalvelun kehittämiseen kiinnitetään huomiota myös raideliikennevyöhykkeen ulkopuolella.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asemakaavoitusohjelma • Asunto- ja maapolitiikan linjaukset
<p>Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä • Joukkoliikenne (Nysse)
<p>Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asemakaavoitusohjelman kohteiden toteutuminen

Strategian painopiste: Tekevät yhteisöt

Tavoite vuoteen 2030: *Tampere näyttää suuntaa tulevaisuuden yhteisöllisyyteen. Tampereen moninaiset yhteisöt ja kohtaamiset ruokkivat hyvinvointia, luovuutta ja innovatiivisuutta. Yhdessä teemme parempaa huomista.*

Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit on kuvattu strategiassa.

Osallistuminen kaupungin kehittämiseen	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	Vahvistetaan kaupunkilaisten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia kaupunkiympäristöön liittyvissä asioissa ja Linjasto 2024-suunnitelmassa ja ilmastotyössä. Kehitetään vuorovaikutusprosesseja, käytäntöjä ja Nysselab-toimintaa.
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none">• Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä• Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja kunnossapito -palveluryhmä• Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma• Joukkoliikenne (Nysse)• Paikkatieto
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Toimenpiteiden toteutuminen

Kaupunki alustana tapahtumille, elämyksille, innovaatioille ja liiketoiminnalle	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	Fyysinen kaupunkiympäristö luo puitteet ja toimii alustana luovuudelle, elämyksille ja innovaatioille. Huomioidaan tapahtumat alueiden suunnittelussa ja kehitetään IOT-alustaa ja sen päälle syntyviä palveluja. Kehitetään joukkoliikenteen tapahtumalippua ja vahvistetaan liikkumisen palveluekosysteemiä.
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none">• Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä• Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja kunnossapito -palveluryhmä• Joukkoliikenne (Nysse)• Tapahtumien luvitukseen liittyvät viranomaisyksiköt <p>Ulkopuolista rahoitusta (EU-rahoitusinstrumentit) hyödynnetään liikkumisen palveluekosysteemin kehittämisessä (mm. automaattinen liikenne)</p>
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Toimenpiteiden toteutuminen

Strategian painopiste: Hiilineutraaleja tekoja

Tavoite vuoteen 2030: *Tampere on kansainvälisesti tunnettu vaikuttavista teoistaan ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden eteen. Kestävien valintojen tekeminen on täällä helppoa - vetovoimamme syntyy arjen sujuvuudesta*

Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit on kuvattu strategiassa.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen kaupunkiympäristössä	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	<p>Pienennetään kaupunkiympäristön ilmastovaikutuksia kohti hiilineutraaliutta sekä varaudutaan ilmastonmuutokseen. Tulevaisuuden energiajärjestelmän kehittäminen. Toteutetaan luontopohjaisia ratkaisuja hulevesien hallinnassa ja lisätään kaupunkikuvan vehreyttä. Tehdään joukkoliikenteen käyttövoimaa koskevat ratkaisut, edistetään puurakentamista, ruokajärjestelmän kehittämistä ja rakentamisen kiertotaloutta.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hiilineutraali Tampere -tiekartta• Viherpalveluohjelmat• Hulevesiohjelma• Kaupunkipuulinjaus• Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none">• Kestävä kaupunki -palveluryhmä• Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä• Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja kunnossapito -palveluryhmä• Joukkoliikenne (Nysse) <p>Ulkopuolista rahoitusta (EU-Horizon) hyödynnetään ruokajärjestelmän kehittämisessä ja mahdollisesti myös muissa kohteissa</p>
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Hiilineutraali Tampere 2030 tiekartan toteutuminen

Luonnon monimuotoisuus	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	<p>Vahvistetaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Luonnon monimuotoisuusohjelma LUMO• Avoimien viheralueiden viherpalveluohjelma

Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristönsuojeluyksikkö • Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä • Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja kunnossapito -palveluryhmä
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	LUMO-ohjelman toteutuminen

Kestävä yhdyskuntarakenne

Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	<p>Edistetään yhdyskuntarakenteen eheyttä, kestävyyttä ja toiminnallista sekoittuneisuutta muun muassa asemakaavoituksen keinoin, tavoitteena Tampereen kehittyminen 15 minuutin kaupungiksi. Lisätään tietoa yhdyskuntarakenteen kestävyiden tilasta ja kehityksestä, toimenpiteiden vaikuttavuudesta sekä kestävien liikkumismuotojen käytöstä. Sovitetaan kaupungin kasvu yhteen luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän kanssa.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asemakaavoitusohjelma • Yleiskaavoitusohjelma • Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä • Joukkoliikenne (Nysse)
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Asemakaavoitusohjelman toteutuminen Hiilineutraali Tampere 2030 tiekartan toteutuminen Toimenpiteiden toteutuminen

Kestävä ja sujuva liikkuminen

Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	<p>Edistetään kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuuden kasvua ja liikku- misen sujuvuutta. Jatketaan raitiotiejärjestelmän kehittämistä osalla 2 ja jatkolinjojen suunnittelua. Kestävän liikkumisen suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden ohjelmointi valtuustokaudelle. Kehitetään työnaikaisia lii- kennejärjestelyjä.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kestävän liikkumisen suunnitelma SUMP
---------------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma • Pyöräliikenteen kehittämisohjelma
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Liikennejärjestelmäsuunnittelu -yksikkö • Joukkoliikenne (Nysse) • Katutilavalvonta
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Kestävän kaupunkiliikunnan suunnitelman (SUMP) toteutuminen Hiilineutraali Tampere 2030 tiekartan toteutuminen Liikunnan kulkutapaosuudet

Strategian painopiste: Tulevaisuuden edelläkävijyyttä

Tavoite vuoteen 2030: *Tampere jatkaa menestystarinaansa; meillä on parhaat edellytykset tehdä tulevaisuuden ratkaisuja. Tampereen asema kansainvälisenä tieteen ja korkean osaamisen kaupunkina on vahva.*

Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit on kuvattu strategiassa.

Keskustan kehittäminen	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	<p>Edistetään keskustan saavutettavuuden ja elinvoiman vahvistumista, liikennejärjestelmän toimivuutta sekä kävelypainotteisuutta. Osallistutaan Viiden tähden keskusta –kehitysohjelman työpakettien toteuttamiseen. Parannetaan keskustan katuverkon kuntoa.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma • Keskustan katuverkon kokonaisperuskorjausohjelma • Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma • Asemakaavoitusohjelma • Yleiskaavoituksen työohjelma
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Liikennejärjestelmän suunnittelu -yksikkö • Joukkoliikenne (Nysse) • Kuntatekniikan suunnittelu -yksikkö • (Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma)
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen Keskustan kehitysohjelman työpakettien toteutuminen Asemakaavoitusohjelman kohteiden toteutuminen

Verkostot ja kumppanuudet

Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	Kehitetään yhteistyömalleja kaupunkikonsernin sisällä sekä kumppanuuksia palvelutuottajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Edistetään kaupungin edunvalvontatavoitteiden toteutumista keskeisissä kaupunkiympäristöön liittyvissä teemoissa (MAL-sopimuksen päivitys, valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toteuttaminen). Luodaan verkostoja ja tehdään kansainvälistä yhteistyötä toiminnan ja palvelujen kehittämisessä ja ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä ja kestäväen kehityksen edistämisessä.
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • (Esikunta) • Joukkoliikenne (Nysse) • Liikennejärjestelmän suunnittelu -yksikkö • Ilmasto- ja ympäristöpolitiikka -yksikkö • Ympäristönsuojelu
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Keskeisten toimenpiteiden toteutuminen: <ul style="list-style-type: none"> • Joukkoliikenteen yhteistyömallien kehittäminen (NYSSE, TRO, TKL, TIEHA) • Edunvalvontakohteiden toteutuminen

Kaupunkiympäristön digitalisaatio

Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	Kehitetään prosesseja ja niihin liittyviä palveluja digitalisaatiota hyödyntäen. Osallistutaan kansallisen Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän kehittämiseen ja käyttöönottoon. Edistetään tietomallipohjaisuutta suunnittelussa, rakentamisessa ja kiinteistönmuodostuksessa sekä joukkoliikenteen tietojärjestelmien kehitystä.
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä • Joukkoliikenne (Nysse) • Kaupunkiympäristön rakentaminen ja kunnossapito -palveluryhmä • Paikkatieto-yksikkö <p>Ulkopuolista rahoitusta (Traficom) hyödynnetään joukkoliikenteen tietojärjestelmien kehittämisessä</p>
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Keskeisten toimenpiteiden toteutuminen: <ul style="list-style-type: none"> • Toiminnanohjauksen pilotointi ja käyttöönotto maankäytön prosesseissa • Kansalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) käyttöönotto

Tiedolla johtaminen

Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	Kehitetään tiedolla johtamista, hankkeiden tiedonhallintaa sekä investointien hyötyjen ja vaikutusten arviointia. Kehitetään datan analysointia, jalostamista ja hyödyntämistä toiminnassa ja johtamisessa mm. Nysen ja infraomaisuuden hallinnan kokonaisuuksissa.
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none">• Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä• Joukkoliikenne (Nysse)• Kaupunkiympäristön rakentaminen ja kunnossapito -palveluryhmä• Kestävä kaupunki -palveluryhmä• Paikkatietoyksikkö
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Toimenpiteiden toteutuminen

Lautakunnan painopisteet ja toimenpidekokonaisuudet

Lautakunnan painopiste 1: Tulevaisuuden kaupunkirakenne

Painopisteen tavoite/tavoitteet	Mittari/mittarit
Kasvun mahdollistaminen	Asemakaavoitusohjelman kerrosalatavoitteiden toteutuminen
Kasvu toteutuu laadukkaasti ja hallitusti	Yhdyskuntarakenteen sekoittuneisuuden mittari

Painopisteen toimenpidekokonaisuudet

Strateginen maankäyttö	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	<p>Luodaan Tampereen maankäyttöpoliikkaa, joka kokoaa kaupunkistrategian, yleiskaavan, asunto- ja maapolitiikan sekä strategiaa toteuttavien erillisohjelmien linjaukset avoimiksi, hallitun ja kestävä kasvun pelisäännöiksi.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelma:</p> <ul style="list-style-type: none">• Yleiskaavoituksen työohjelma
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none">• Kaupunkiympäristön palvelualue• (Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue• Sivistyspalvelujen palvelualue)
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	<p>Keskeisten toimenpiteiden toteutuminen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kaupunkiseudun rakennesuunnitelman ja vaihemaakuntakaavan suunnitteluun osallistuminen 2022–2024• Elinkeinoalueiden visiot 2022• Pysäköintinormin ja -politiikan päivittäminen 2022–2023• Nurmi-Sorilan osayleiskaavan ajantasaisuuden arvioiminen 2022–2023• Selvitys lomarakennusten käyttötarkoituksen muuttamisesta 2023

Kasvava Tampere	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	<p>Asemakaavoitusohjelmassa esitetään 3 000 asukkaan vuotuisen kasvutavoitteen varmistamiseksi laadittavien keskeisten asemakaavakohteiden tavoitteet ja aikataulu. Joukkoliikenteen palvelutasoa ja kapasiteettia suunnitellaan tavoiteltu kasvu ennakoiden.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Yleiskaavoituksen työohjelma• Asemakaavoitusohjelma

Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmä • Joukkoliikenneyksikkö • Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -yksikkö
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Asemakaavoitusohjelman määrällisten tavoitteiden toteutuminen (Asemakaavoitusohjelma käsittää viisivuotiskaudella asuinkerrosalaa n 1,3 M km ² ja muuta kerrosalaa 640 000 km ²)

Seudullisen joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen

Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	Muodostetaan raideliikennejärjestelmän sisältävä seudullisen joukkoliikennejärjestelmän kehityskuva, kytkeytyen Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman valmisteluun. Kehitetään joukkoliikenteen hinnoittelua ja vyöhykejärjestelmää.
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Joukkoliikenne (Nysse) • (Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä)
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Toimenpiteiden toteutuminen

Vaiheyleiskaavan laatiminen

Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	<p>Yleiskaavatyö kohdistuu kantakaupungin osalta ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän teemoihin, viherverkkoon sekä maan käytöltään kehittyvien neljän osa-alueen suunnittelukysymyksiin. Muilta osin varmistetaan yleiskaavatilanteen ajantasaisuus.</p> <p>Toimenpidekokonaisuuden toteuttamiseen liittyvät ohjelmat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yleiskaavoituksen työohjelma valtuustokausi 2021–2025
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Yleiskaavoitusyksikkö • Kaupunkiympäristön palvelualue: kaupunkiympäristön suunnittelu, joukkoliikenne, rakennuttaminen ja ylläpito, kestävä kaupunki • (Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualue) • Sivistyspalvelujen palvelualue)

Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	<ul style="list-style-type: none"> Kaavatyön käynnistäminen 2022, valmisteluaineiston asettaminen nähtäville 2023, ehdotuksen asettaminen nähtäville ja hyväksyminen 2024
---	--

Lautakunnan painopiste 2: Rohkeasti uudistuva palvelualue

Painopisteen tavoite/tavoitteet	Mittari/mittarit
Talous on tasapainossa	Tilikauden tulos
Työntekijäkokemus on parantunut	Työntekijäkokemusmittauksen tulokset
Asiakaskokemus on parantunut	Mittarit määritellään vuoden 2022 aikana

Painopisteen toimenpidekokonaisuudet

Talouden johtaminen ja hallinta	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	Kehitetään talous- ja palvelujohtamista sekä tuottavuutta palvelualueella. Lisäksi kehitetään hankintojen taloudellisuutta ja kestävyyttä, parannetaan joukkoliikenteen kustannustehokkuutta sekä maankäyttöpolitiikan vaikutusten arviointia kaupungin kasvun ja kaavatalouden näkökulmasta
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> Koko palvelualue
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Tilikauden tulos ja muut taloudelliset mittarit Toimenpiteiden toteutuminen

Henkilöstö, osaaminen, työntekijäkokemus ja hyvinvointi	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	Vahvistetaan työntekijäkokemusta ja työhyvinvointia sekä tehtävien vetovoimaisuutta. Toteutetaan henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisen toimintasuunnitelman ja henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelman toimenpiteitä. Kehitetään edelleen hybridityöskentelyä suunnittelemalla toiminnan tapoja yksikkö- ja prosessikohtaisesti.
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> Koko palvelualue

Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Työntekijäkokemusmittauksen tulokset Kunta-10-tutkimuksen tulokset
--	---

Asiakaskokemus	
Toimenpidekokonaisuuden kuvaus	Parannetaan asiakaskokemusta eri palveluissa. Kehitetään palautteiden hallintaa ja karttapohjaista palautejärjestelmää. Mittaroidaan ja kehitetään Nyssen asiakaskokemusta.
Toteuttajat ja keskeiset yhteistyötahot sekä mahdolliset suunnitelmat ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Koko palvelualue
Toimenpidekokonaisuuden edistymisen arviointikriteerit (mittarit, lopputulos ym.)	Asiakaskokemusta koskevat mittaustulokset

LAUTAKUNNAN TAVOITTEISIIN JA TOIMENPIDEKOKONAISUUKSIEN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT STRATEGISET RISKIT JA EPÄVARMUUDET

Strategiset riskit ovat epävarmuuksia, jotka voivat lyhyellä ja/tai pitkällä aikavälillä vaikuttaa strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Strategiset riskit voivat johtua esim. virheellisistä tai epäonnistuneista päätöksistä, toimintamalleista, johtamisesta, valvonnasta tai hitaasta reagoinnista sisäisiin tai ulkoihin muutoksiin.

Strategisiin tavoitteisiin pääsemiseksi otetaan usein riskejä, joihin liittyy sekä positiivinen mahdollisuus että negatiivinen uhka. Strategisiin tavoitteisiin kohdistuvien uhkien ja mahdollisuuksien arviointi ja hallinta ovat yleensä organisaation ylimmän johdon vastuulla. Alla olevassa taulukossa strateginen riski kuvaa isompaa kokonaisuutta ja riskialuetta. Strategisella tasolla riskit ovat suuria ja monitahoisia kokonaisuuksia. Palvelusuunnitelmassa tunnistetut monitahoiset riskikokonaisuudet konkretisoituvat palvelualueen alaisten palveluryhmien omassa riskiprofiileissa erilaisiksi yksityiskohtaisemmiksi riskeiksi, joita hallitaan hyvin moninaisilla johdon päättämällä toimenpiteillä.

Strategiset riskit ja epävarmuudet	
Riskialue	Riskin / riskien kuvaus
Muuttuva toimintaympäristö ja ilmiöt	Koronapandemian vaikutukset muun muassa joukkoliikenteelle ja kaupunkisuunnittelulle. Pandemia on muuttanut ihmisten toimintatapoja. Muuttuneet toimintatavat ovat sekä riski että mahdollisuus.
Kestävä kehitys ja vastuullisuus	Ilmastonmuutoksen hillintä, siihen varautuminen ja sopeutuminen. Ilmastonmuutos vaikuttaa pitkällä aikavälillä niin kaupungin asukkaiden hyvinvointiin ja terveyteen kuin muun muassa rakennettuun omaisuuteen.
Hallinto- ja johtamismalli	Pormestariohjelmasta palvelusuunnitelmaan siirrettävät tavoitteet osin ristiriitaisia ja eivät kaikilta osin toteuta strategiaa. Konsernin yhteensovittamisongelmat, mm. kaupunkikehityshankkeiden yhteensovittaminen.
Strategian toteuttaminen	Liikkumiseen liittyvät strategiset tavoitteet eivät toteudu. Kestävien kulkumuotojen osuudet eivät kehity ajatellusti. Maankäytöllisesti kasvuun vastaaminen vaikeutuu.
Lainsäädäntö	Palvelualueen lainsäädäntö, mm. maankäyttö- ja rakennuslaki, uudistuu. Lainsäädännön uudistukset voivat aiheuttaa epävarmuutta. Toisaalta ne nähdään mahdollisuuksina.
Uudet innovaatiot	Etätyö hidastaa ja osin estää innovaatioiden synnyttämisen ja teknologioiden käyttöönoton, mikä voi johtaa toiminnan kehittymisen hidastumiseen.
Sidosryhmät, yhteistyö ja edunvalvonta	Yleinen toimintakulttuuri muuttuu ja polarisoituu. Samoin demokratia monimuotoistuu, ja kolmannen ja neljännen sektorin vaikutus lisääntyy. Sidosryhmien kuulemiselle tulee yhtä enemmän kanavia. Kolmannen ja neljännen sektorin aktiivisuus lisääntyy, mikä haastaa meitä tasapainoisessa sidosryhmien kuulemisessa.

Johdon tilannekuvat	Väärä tilannekuva johtaa väärään johtamiseen. Esimerkiksi talouden tilannekuvat ja ennusteet. Kehittämisen muutoksen nopeutta ei osata ennakoita.
Palvelutuotanto	Markkinoiden toimimattomuus. Markkinat keskittyvät ja kaupunki on tietyillä toimialoilla riippuvainen muutamasta palveluntarjoajasta. Tästä aiheutuu kustannusten kasvua ja laadun heikentymistä. Asukaslähtöisyys ei toteudu tavoitellusti.
Henkilöstö	Osaavan henkilöstön rekrytoinnin haasteet ja henkilöstön työhyvinvointi. Tavoitteita ei saavuteta, mikäli osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua ja työhyvinvointi ei ole hyvällä tasolla.

HANKINTALINJAUKSET

Yhdyskuntalautakunnan palvelujen sekä aineiden ja tarvikkeiden ostot ovat vuonna 2022 noin 37,8 milj. €, jotka muodostavat noin 52 % yhteiskuntalautakunnan toimintamenoista. Pääosa hankinnoista toteutetaan kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmässä. Investoinnit ovat noin 68,2 milj.€, joista noin 50 % muodostuu perusparannus- ja uudisrakentamisesta ja noin 20 % muodostuu raitiotiehankeesta. Rakennusinvestoinneista noin 75 % hankitaan erillisillä urakakilpailuilla ja noin 25 % Tampereen Infra Oy:ltä.

Joukkoliikennelautakunnan palvelujen sekä aineiden ja tarvikkeiden ostot ovat vuonna 2022 noin 71,1 milj. €, jotka muodostavat noin 83 % joukkoliikennelautakunnan toimintamenoista. Hankinnat koostuvat merkittävältä osin bussiliikenteen menoista sekä joukkoliikennettä tukevien ict- ja maksujärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä. Investoinnit ovat noin 0,5 milj. € vuonna 2022. Kaupunkiympäristön palvelualueen toimittaja- ja palveluntuottajaverkostolla on merkittävä rooli strategisten tavoitteiden toteutumisessa.

Toimintaympäristö ja tavoitteet

Ulkoisen palvelutuotannon käytössä ei ole näköpiirissä olennaisia muutoksia nykyiseen palvelutuotannon tarpeeseen. Kaupunkiympäristön suunnittelu ja kehittäminen edellyttävät jatkossakin ulkoisten palveluntuottajien hyödyntämistä laaja-alaisesti.

Hankintojen suunnittelua ja toteuttamista määrittelevät edelleen korkea investointitaso, kaupungin hankintaohjeiden ja konsernimääräysten sekä lain asettamat reunaehdot. Lisäksi Tampere tekemisen kaupunki -strategia, Kestävä Tampere 2030 -linjaukset sekä Hiilineutraali 2030 Tampere -tiekartta ja muut erillisohjelmat asettavat alueen hankintojen ohjauksen ja kehittämisen suuntaviivat. Näissä on tunnistettu ja asetettu kaupunkiympäristön kestävä kehityksen periaatteita, tavoitteita ja toimenpiteitä, jotka ovat yhdenmukaisia hankinnan periaatteissa asetettujen tavoitteiden kanssa. Tunnistetut hyötytavoitteet ja -potentiaali kohdentuvat rakentamisen ja kunnossapidon sekä joukkoliikennetarkoitusten ympäristövaikutusten ja kustannusten hillitsemiseen elinkaaren aikainen toiminta huomioiden.

- Rakentamisen hankinta- ja toteutusmuodot sekä laajuudet suunnitellaan tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina siten, rakentamisaikaiset liikenne- ja muut haitat pysyvät mahdollisimman pienenä. Kunnallistekniikan rakentamiseen osallistuvien organisaatioiden ja yhtiöiden kanssa käyttöönotettuja yhteistyösopimuksia ja -käytäntöjä kehitetään edelleen huomioiden sujuva ja turvallinen rakentaminen.
- Tampereen Infra Oy:lta hankittavia yleisten alueiden kunnossapitopalvelujen laadun ja kustannusten seuranta ja arviointia kehitetään edelleen valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.
- Kaupunkiympäristön liikenteen, asemakaavoituksen ja viheralueiden suunnittelussa yhä kasvava osuus töistä tilataan ulkoisilta palveluntuottajilta, joiden valintamenettelyissä painottuvat edelleen kestävän kasvun ja liikkumisen sekä kiertotalouden ja ilmastovaikutusten osaaminen. Sopimukset sisältävät selvitysten, suunnitelmien, vaikutusarviointien, digitalisoinnin ja tiedonhallinnan toimeksiantoja.
- Bussiliikenteen palveluhankinnoissa hyväksytään pääsääntöisesti vain puhtaat käyttövoimat, joita ovat sähkö, uusiutuva diesel ja biokaasu. Oman tuotannon eli Tampereen kaupunkiliikenne liikelaitoksen liikennetuotannossa siirrytään lähivuosina sähköbusseihin ja siihen tarkoitukseen rakennetaan uusi varikko Länsi-Tampereelle. Tämän johdosta ei ole tarkoituksenmukaista rajata TKL:n tuotantoa jatkossa Tampereen alueeseen vaan sen liikennöinti suunnataan seudulla kohteisiin, joissa se on talouden, toiminnan tai strategian tavoitteiden kannalta perustelluinta.
- Hankintasuunnitelmaan yksilöidään ne taloudellisesti tai muutoin strategisesti merkittävät hankinnat, joissa elinkaari- ja hiilijalanjälkitarkastelut otetaan käyttöön, kuten hiilidioksidipäästöjen vähentämistä tai uusiomateriaalien käyttöä koskevat tavoitteet huomioiden mm. rakentamisaikaiset kuljetus- ja materiaalivirrat. Lisäksi tunnistetaan hankinnat, joissa välittömien säästötavoitteiden asettaminen on realistista, ja joiden toteutumista voidaan arvioida kilpailutusten päätteeksi.

Tuottajaohjauksen ja markkinoiden linjaukset

- Palveluntuottajaverkoston yhteistyö rakentuu läpinäkyvän ja vastuullisen kumppanuuden ympärille, jota vahvistetaan viestintää sekä avoimia markkinakartoituksia ja -vuoropuhelua lisäämällä hankintaprosessien eri vaiheissa. Vuoropuhelua edistetään etenkin strategisesti merkittävien hankintojen valmistelun yhteydessä ja niiden elinkaaren aikana tavoitteiden edistämiseksi
- Hankinnat kilpailutetaan tasapuolisesti ja oikeasuhtaisina kokonaisuuksina huomioiden pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuudet. Strategisten tavoitteiden toi-

meenpano julkisten hankintojen avulla edellyttää markkinoiden nykytilan ja valmiuden seuranta ja arviointia sekä resurssien suunnittelua varhaisessa vaiheessa. Vaatimusten ja kilpailutusratkaisujen tulee turvata kilpailuolosuhteiden hyödyntämisen.

- Markkinoiden elinvoiman ylläpitämiseksi ja avoimuuden lisäämiseksi myös pienhankintoja pyritään tunnistamaan ajoissa ja toteuttamaan niitä yhä enemmän kevennettyinä tarjouskilpailuina.
- Sopimusohjauksen keinoja ja ehtoja kehitetään siten, että ne tukevat asetettujen tavoitteiden seuranta ja arviointia sopimuskauden aikana. Sopimuskauden aikaista informaatiota dokumentoidaan johdonmukaisesti valvonnan ja seurannan mahdollistamiseksi.
- Kilpailutusten ja hankintojen hallinnan tuloksellisuuden yhtenäisiä arviointimenetelmiä kehitetään suunnitelmakauden aikana. Kilpailutusten onnistumisia arvioidaan etenkin strategisesti merkittävien hankintojen osalta.

Hankinta- ja kumppanuusosaaminen

- Hankintojen tiedolla johtamisen tukemiseksi toteutetaan hankintojen nykytilan arviointikysely. Tuloksia hyödynnetään tulevan kategoriajohtamisen organisoinnin tukena. Arviointia toteutetaan säännöllisesti hankintatoimen toimintamallien ja -prosessien tuloksellisuuden varmentamiseksi sekä kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa ja kohdentamisessa.
- Hankintaosaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi järjestetään palvelualueen sisäisiä koulutuksia mm. hankintojen erityiskysymyksistä. Ymmärryksen vahvistamiseksi ja kestävyyskriteerien toimeenpanemiseksi hankinnoissa, osaamistarpeita tunnistetaan ja arvioidaan myös kestävyyskysymysten näkökulmasta.
- Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan aktiivisesti kaupunkitasoisiin hankintakoulutuksiin ja -verkostoihin. Lisäksi arvioidaan ulkoisten koulutusmahdollisuuksien tarpeita.
- Alue osallistuu kaupunkitasoiseen hankintojen johtamisen ja organisoinnin kokonaisprojektiin, ja varautuu uudistuksen tuomien toiminnallisten muutosten hallintaan.
- Verkostoyhteistyön ja hankintaosaamisen kehittymistä seurataan kaupunkitasoisen ulkoisen kumppanuus- ja osaamiskyselyn avulla. Kaupunkiympäristön palvelualue tavoittelee kyselyn tulokseksi suunnitelmakauden loppuun mennessä keskiarvoa 80 (vuoden 2021 tulos 70).

Riskien hallitsemiseksi kehitetään toimintamalleja ja -prosesseja, jotka tukevat hankintojen hallintaa niiden elinkaaren eri vaiheissa. Toimintamallien avulla luodaan edellytykset hankintojen johtamiselle kokonaisuutena ja tavoitteiden yhteensovittamiselle sekä seurannalle.

LIITTEET

- Kehitysohjelmien alustavat työpaketit

